

dnr 512-2972-2022

Dokumentation från Bråbygden SE0330233 inom projektet LIFE RestoRED

LIFE19/NAT/SE/000172

Åtgärder i projektet

Det är tre olika delområden med hagmarker som ingår i projektet. Det är hagmarker i byarna; Brånäs, Fallebo och Stora Bråbo.

Det är betesmarker som restaureras där igenväxning av framför allt lövsly, gran och björk som röjs bort. Vidkroniga ekar, hamlingsträd och andra värdefulla naturvårdsträd har röjts fram. Generellt sparas blommande träd och buskar för att få rik bkomning till pollinatörer och stammar och rishögar lämnas kvar i markerna för att få boplatser till dessa pollinatörer. Äldre hamlingsträd har återhamlats och yngre träd nyhamlas. Nya stängsel sätts upp för att åter få bete i markerna.

Byn Fallebo – delområde 1

Under 2022 genomfördes den första huggningen i marken vid Källan. Området stängslades under tidig vår 2023 och betesdjur betade en säsong. Därefter blev en andra huggning och röjning under hösten 2023. Marken har en areal om ca 3 ha.

Foto. Utskotning av röjningsmaterial

Foto. Låg manuell ringbarkning av björk, i närheten har en liggande stam av björk sparats. Båda instatserna har gjorts för att skapa mer död ved.

Före och efter åtgärd

Foto. Före manuell huggning av björk och gran.

Foto. Efter manuell huggning av björk och gran. Ek och buskar har sparats och det gamla odlingsröset har röjts fram.

Anordningar

Stängsel har satts upp i Fallebo.

Foto. Stängselstolpe med repgrind.

Foto. Uppsatt elstängsel utmed grusvägen.

Byn Brånäs – delområde 2

Det är en handfull markägare i denna by som berörs av restaureringarna inom projektet då fastigheterna är långsmala till formen. Markerna sambetas av djurhållarna och diskussioner fördes först var stängslen ska sättas för att allt ska fungera bra för alla. Äldre taggtråd samlades in och togs bort från markerna. Restaureringarna har delats upp i flera etapper utifrån vilken markägare som berördes.

Under hösten 2023 genomfördes huggning, röjning och hamling på fastigheten Brånäs 1:17. Här växer många hamlade lindarna som växer uppe i odlingsörsena som har återhamladts. Det var främst björk, tall och hassel som röjdes bort. Äldre aspar blev till högstubbar eller veteraniserades. Stammar av ek lämnades kvar samt en del rishögar av hassel.

Foto. Ett av nötkreatureren som betar markerna i Brånäs.

Under 2024 fortsätter restaureringshuggningarna på de andra två fastigheterna som berörs av projektet. Totalt ska en areal om X ha restaureras.

Före och efter åtgärd

Foto. Förebild - vid restaureringen friställs vidkroniga ekar.

Foto. Efter åtgärd är den vidkroniga eken från från träd som växer upp i kronan.

Foto. Förebild - mot den norra gränsen har granar och björkar röjts bort och äldre hamlade lindar återhamlats. I dne norra gränsen ska nytt stängsel sättas.

Foto. Efterbild på hamlade lindar.

Foto. Vid restaureringarna ska många av de äldre hamlade lindarna tas om hand.

Foto. Efterbild på hamlade lindar.

Foto. Före huggningen som ska utföras på sensommaren. Marken är igenvuxen med framför allt yngre gran.

Foto. Efterbild

Foto. Även i denna by är det gott om äldre hamlade lindar som behöver återhamlas.

Foto. Lindarna är hamlade och marken restaurerad.

Foto. Vid restaureringarna veteraniserades flera ekar för att snabbare håligheter. Hålbildning med mulm, en struktur som gynnar många sällsynta arter.

Foto. Arborister kapar höga högstubbar av asp för att skapa stående död ved.

Anordningar

Markägarna har satt trögärdesgård och en ny grind har byggts inom projektet. En av vandringslederna i Bråbygden passerar genom markerna.

Foto. Brukningsvägen som också är en vandringsled, med det äldre stängslet.

Foto. Trögärdesgård omgärdar brukningsvägen. Ny grind för folk och boskap eller maskiner.

Byn Stora Bråbo – delområde 3.

En större hagmark om ca 9 ha restaurerades inom projektet. Marken har saknat beteshävd en längre tid och var igenvuxen av främst klint lövsly i de öppna ytorna men också stor andel björk och gran. Under vårvintern 2023 slyröjdes de tidigare öppna ytorna. Huggningen genomfördes augusti till oktober med tillhörande utkörning av virke och röjningsmaterial. Arborister återhamlade de äldre hamlade lindarna och veteraniserade utvalda ekar. När huggningen var slutförd stängslades marken och nötkreatur kom på bete.

Foto. Stor mängd björk togs ned i samband med restaureringshuggningen.

Foto. Restaureringen utfördes med manuell huggning.

Foto. En hel del tall huggs också.

Foto. Utkörning med traktor och vagn. I denna mark var det trångt mellan träd och alla odlingsrösen. Utskotning utfördes under sommaren och inga körskador uppstod.

Före och efter åtgärd

Foto. Före åtgärd - igenväxning av lövsly och granar. Här ses ett av alla äldre hamlingsträd som inte hamlats på länge.

Foto. Efter restaureringen har granar huggits bort och lövsly har röjts bort. Den äldre hamlade linden är återhamlad.

Foto. Före åtgärden växte stort andel björkar i marken förutom fullt med klen lövsly.

Foto. Efter åtgärden. Trädsnittet har glesats ut kraftigt. Flera stammar har lämnats som död ved. Hasselbuskar har lämnats vid markbunden sten.

Foto. Före åtgärd en hamla lind. I denna naturbetesmark fanns gott hamlade lindar vid odlingsrösen.

Foto. Efter åtgärd. Linden har återhamlats. I denna naturbetesmark fanns gott hamlade lindar vid odlingsrösen.

Anordningar

Tretrådigt elstängsel har satts upp i Stora Bråbo. Vässade enestolpar har använts som hägnadsmaterial för att stämma bra överens med det omgivande odlingslandskapet där trögärdesgårdar dominerar som hägnad. Äldre taggtråd samlades in och fördes bort från marken.

Foto. Vässade enestolpar väntar på att monteras.

Foto . Med fyrhjulning var det lättare att följa den äldre stängseldragningen när det handslagna elstängslet sattes.

Foto. En del stolpar monterades med järn på markbunden sten för att få till ett bra stängsel.

Foto. Reprindar monterades.

Foto. Nu betar åter nötkreatur den här naturbetesmarken.

Foto. I markerna finns fortfarande en del hävdgynnad flora kvar. Den kommer att gynnas av restaureringen.

LIFE-programmet

Den här rapporten har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program.

Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt.

Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>